

Korzyści z czytania dzieciom

Autor: Katarzyna Gawkowska-Marciniak

Rozwój umiejętności mówienia i czytania

To najbardziej oczywista i nie wymagająca wiele wyjaśniania korzyść z czytania książek dzieciom. Dzięki czytaniu dzieci przede wszystkim uczą się nowych słów oraz poprawnego ich wymawiania. W konsekwencji, badania potwierdzają, że w przyszłości mogą sprawniej czytać i rozwijać tę umiejętność.²

Zdrowy mózg

Naukowcy odkryli, że czytanie stymuluje lewą półkulę mózgu, która pomaga w wyobrazeniach umysłowych, zrozumieniu i przetwarzaniu języka ³, a aktywność mózgu podczas słuchania opowieści jest wyższa u dzieci, którym częściej czytano w domu. Pierwsze sześć lat życia jest najważniejsze dla zdrowego rozwoju mózgu, ale mózg potrzebuje stymulacji i nowych doświadczeń, aby hodować komórki i tworzyć połączenia. Możesz mieć pozytywny wpływ na rozwój umysłowy dziecka. Czytanie jest dla umysłu tym, czym ćwiczenie jest dla ciała.

Ograniczenie problemów z koncentracją i nadpobudliwością

Nowe badanie dostarcza dowodów na to, że czytanie i zabawa z dzieckiem może ograniczać niepożądane zachowania u dziecka takie jak agresja, nadpobudliwość i trudności z koncentracją ⁵. Wszyscy rodzice powinni docenić sposób, w jaki czytanie może kształtować zarówno rozwój poznawczy, jak i społeczny i emocjonalny ich dzieci. Wszystkie dzieci doświadczają stresu, czasami znacznych ilości, czytanie wydaje się naturalną metodą łagodzenia ich napięcia i niepokoju. Nawet bardzo małe dzieci mają obawy i troski. Podczas czytania i zabawy dzieci mogą spotkać się z różnymi trudnymi sytuacjami, a dorośli mogą pomóc im myśleć o tym, jak sobie z nimi radzić.

Rozwój wyobraźni i kreatywności

Małe dzieci mają naturalną zdolność do kreatywności i korzystania z wyobraźni. Czytanie dziecku na głos pomaga mu w odkrywaniu miejsc, postaci i ciągu zdarzeń wykraczających poza jego własne doświadczenia. Czytanie dostarcza bodźców do tworzenia nowych historii i przemyśleń na temat funkcjonowania świata.

Kształtowanie empatii

Książki mogą pomagać dzieciom zrozumieć, jak inni ludzie czują i myślą. Empatia, jaką dziecko odczuwa w stosunku do bohaterów, powoduje, że jego mózg ma taką samą wrażliwość na prawdziwych ludzi. Przekazanie dziecku pozytywnych wzorców w tym aspekcie nie jest prostą sprawą. Jednym z rozwiązań tego problemu jest czytanie książek, które dotyczą tematu i mogą wywołać rozmowę o tym, co to znaczy być empatycznym i współczującym.

Najlepszy sposób na zabawę

Czytanie to także świetna okazja do śmiechu i zabawy! Na rynku jest wiele książek, które dostarczą wam licznych powodów do śmiania się. Kolorowe ilustracje, barwne postacie i proste historie dają wiele możliwości do zabawy. Odnajdywanie ukrytych przedmiotów, odgadywanie dalszego ciągu historii, albo rozmowa o historii i problemach zapisanych w książce – to od ciebie zależy, w jaki sposób dziecko zaangażuje się w czytanie książki. Niejednokrotnie i dla ciebie to będzie super rozrywka. I to jest wspaniałe.

Tworzenie więzi z rodzicem

Jest rzeczą oczywistą, że regularne czytanie dziecku może pomóc w nawiązaniu z nimi silniejszej relacji. Spędzanie z dzieckiem czasu jest najważniejszą rzeczą jaką możesz dla niego zrobić. Czytanie stanowi doskonały pomysł na regularną i zorganizowaną wspólną aktywność. Uczucie miłości, bliskości i skupienia uwagi na dziecku ma kluczowy wpływ na rozwój emocjonalny małego człowieka. Wspólne czytanie może posłużyć do dyskusji na temat prawdziwych doświadczeń i problemów. Pomagając dziecku zrozumieć pojęcia i zdarzenia, których nie doświadczyło, budujesz u niego zrozumienie ludzkości i otaczającego nas świata.

Sukcesy w nauce

Bardzo nie lubię podkreślania “sukcesów w szkole” jako wartości, ale postanowiłam o tym wspomnieć. Badania pokazują, że czytanie dzieciom na wczesnym etapie rozwoju jest jednym z ważniejszych czynników, decydującym o przyszłym radzeniu sobie w szkole⁴. Czytanie dzieciom na głos buduje umiejętności i wiedzę niezbędną dzieciom do skutecznego uczenia się czytania po rozpoczęciu szkoły. Czytanie dziecku ćwiczy koncentrację oraz pamięć, umiejętności wspierające efektywną naukę.

Niwelowanie różnic wynikających z pochodzenia

Czytanie dziecku na głos ma wpływ na wzbogacanie zasobu słownictwa. Jest efektywniejsze pod tym względem od mówienia do naszych pociech i uczenia się z konwersacji prowadzonych pomiędzy rodzicami. Dorośli mają tendencję do stosowania prostych zwrotów i sformułowań podczas rozmów. Czytanie książek dla dzieci umożliwia również poznanie większej ilości słów. Aktywne czytanie dodatkowo (moje największe odkrycie edukacyjne

ostatnich tygodni!) zmniejsza wpływ jaki ma na słownictwo klasa społeczna, z której się wywodzi rodzina i poziom wykształcenia najbliższego otoczenia.

Buduje pewność siebie w czytaniu na głos

Niektóre dzieci boją się czytać na głos teksty w klasie pełnej rówieśników. Ten strach może być potencjalnie złagodzony dzięki wcześniejszej praktyce czytania w domu. Problem głośnego czytania w szkole dotyczy braku pewności siebie i skłonności do porównywania swoich umiejętności z umiejętnościami rówieśników. Badania sugerują, że nie powinniśmy zaprzestawać czytania z naszymi dziećmi tylko dlatego, że nauczyli się czytać niezależnie.⁶ Powinniśmy wspólnie czytać z dziećmi, dopóki jest to dla nich przyjemne doświadczenie. Pozwoli to budować ich zaufanie i kompetencje jako przyszłych dojrzałych czytelników.

Korzyści z czytania dzieciom a przyjemność z czytania

Nie wszystkie wspólne doświadczenia czytania są dla dziecka pozytywnym doświadczeniem. Niektóre dzieci opisują niskiej jakości doświadczenia ponieważ rodzic jest rozproszony lub zbyt krytyczny. Należy pamiętać, że wspólne czytanie ma być zabawą i przyjemnie spędzonym czasem. Na szczęście z badań u starszych wiekowo grup dzieci wynika, że większość dzieci uważa czytanie książek z rodzicami za niezwykle wartościowe doświadczenie.⁷

Jest jeszcze jedna rzecz, którą chciałabym dodać od siebie. Czytajmy dzieciom dobrą literaturę, szukajmy jakości w książeczkach dla najmłodszych, cieszymy się z tego, że mamy ogromny wybór na rynku. Pamiętajmy, że gusta możemy kształtować od małego. Nie faszerujmy dzieci tym, czego sami nie chcielibyśmy czytać 😊

1 Alan L. Mendelsohn, Carolyn Brockmeyer Cates, Adriana Weisleder, Samantha Berkule Johnson, Anne M. Seery, Caitlin F. Canfield, Harris S. Huberman, Benard P. Dreyer, "Reading Aloud, Play, and Social-Emotional Development", maj2018

<https://pediatrics.aappublications.org/content/141/5/e20173393>

2 Department of Education and Early Childhood Development, "Reading to Young Children: A Head-Start in Life", University of Melbourne

<https://www.education.vic.gov.au/documents/about/research/readtoyoungchild.pdf>

3 Dominico W. Massaro, "Two Different Communication Genres and Implications for Vocabulary Development and Learning to Read", Department of Psychology, University of California, Santa Cruz

<http://edsources.org/wp-content/uploads/2015/06/massaroJLR1.pdf>

4 Tzipi Horowitz-Kraus John S. Hutton, "From emergent literacy to reading: how learning to read changes a child's brain", kwiecień 2015

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/apa.13018>

5 Alan L. Mendelsohn, Carolyn Brockmeyer Cates, Adriana Weisleder, Samantha Berkule Johnson, Anne M. Seery, Caitlin F. Canfield, Harris S. Huberman, Benard P. Dreyer, "Reading Aloud, Play, and Social-Emotional Development", maj 2018

<https://pediatrics.aappublications.org/content/141/5/e20173393>

6 Susan Ledger, Margaret K. Merga, "Reading Aloud: Children's Attitudes toward being Read to at Home and at School", marzec 2018

https://www.researchgate.net/publication/324006653_Reading_Aloud_Children's_Attitudes_toward_being_Read_to_at_Home_and_at_School

7 Margaret Kristin Merga, "Interactive reading opportunities beyond the early years: What educators need to consider", sierpień 2017

<https://journals.sagepub.com/eprint/Wm6JKfkqU9FfTNhgRQ7z/full>